

LIETUVOS RESPUBLIKOS FISKALINĖS SUTARTIES ĮGYVENDINIMO KONSTITUCINIO ĮSTATYMO NR. XII-1289 1, 4 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO PRIEDU KONSTITUCINIO ĮSTATYMO PROJEKTO IR SUSIJUSIŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO PAŽYMA

Dėl Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XII-1289 1, 4 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo priedu konstitucinio įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas)			
Eil. Nr.	Institucija, pateikusi pastabų ar pasiūlymų	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai dėl pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos neatsižvelgta arba iš dalies atsižvelgta
1.	Druskininkų savivaldybės administracija	Siūlo lankstumo taisyklę taikyti ne tik investicijoms į projektus, finansuojamus Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos, bet ir valstybės bei savivaldybės biudžeto lėšomis.	Iš dalies atsižvelgta. Įstatymo projekte lankstumo taisyklė, susijusi su išlaidomis, papildoma pajamų lankstumu – savivaldybės galės prie einamųjų metų prognozuojamų pajamų pridėti sukaupą pasibaigusį metų nepanaudotą pajamų dalį ir ją panaudoti. Įstatymo projekte nenumatomas nepanaudotos pajamų dalies naudojimo paskirties reglamentavimas (priešingai, negu nustatyta šiuo metu galiojančioje Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo redakcijoje). Vadinasi, savivaldybės nepanaudotas ir sukauptas pajamas galės naudoti savo nuožiūra – taigi, ir investicijoms (nefinansuojamoms Europos Sąjungos) įgyvendinti.
2.	Lietuvos bankas	1. Siūlo skolos limitą pažeidusioms savivaldybėms ne tik netaikyti savivaldybės biudžeto sudarymo lankstumo taisyklės, bet ir įpareigoti savivaldybę iki limito ribos susimąžinti įsiskolinimus per, pavyzdžiui, artimiausius dvejus–trejus metus.	Neatsižvelgta. Skolos sumažinimo tempo nesiūloma nustatyti, nes paskolų sutartyse nustatomi skolos grąžinimo grafikai ir gali būti sudėtinga arba net finansiškai nenaudinga skolą grąžinti anksčiau laiko. Jeigu savivaldybei bus svarbu naudotis biudžeto sudarymo taisyklės lankstumo sąlygomis, susijusiomis su išlaidomis ir (ar) pajamomis, savivaldybė turėtų būti suinteresuota sumažinti skolą iki žemesnio nei skolos limitas lygio.

		<p>2. Siūlo patikslinti Įstatymo projekto formuluotę, „<...> tiksliai įvardijant maksimalų savivaldybės biudžeto balanso nukrypimo koregavimo laikotarpį ir dydį, nuo kurio matuojama 25 procentų nuokrypio korekcija.“</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta.</p> <p>Įstatymo projekte numatyta, kad ilgiausias galimas nukrypimo nuo biudžeto sudarymo taisyklės koregavimo laikotarpis yra 4 metai, nes privaloma mažiausia nuokrypio korekcija per vienus metus yra 25 procentai nuo nuokrypio dydžio.</p> <p>Nuokrypio dydžio iš anksto nustatyti nėra galimybės, nes jis kiekvienos savivaldybės gali būti individualus. Tačiau mažai tikėtina, kad per vienus metus savivaldybė daug (palyginti su tų metų pajamomis) nukryptų nuo biudžeto sudarymo taisyklės ir prireiktų diferencijuoti nukrypimo ištaisymo kelią.</p>
	Lietuvos savivaldybių asociacija (toliau – LSA)	<p>1. Siūlo nustatyti tokią savivaldybės biudžeto sudarymo lankstumo taisyklę : „Nustatoma tokia savivaldybės biudžeto sudarymo lankstumo taisyklė: vertinant kiekvienos savivaldybės biudžeto atitiktį atitinkamai šio straipsnio 2 arba 4 dalyje nustatytai biudžeto taisyklei, iš savivaldybės biudžeto asignavimų atimami asignavimai investicijoms į projektus, finansuojamus Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos arba valstybės biudžeto lėšomis, išskyrus iš valstybės biudžeto gautus asignavimus šiems projektams bendrai finansuoti.“</p>	<p>Įvertinta.</p> <p>Įstatymo projekto redakcijos nesiūloma keisti, nes, be Įstatymo projekte numatomo biudžeto sudarymo taisyklės lankstumo, susijusio su asignavimais, skirtais Europos Sąjungos ir kitai tarptautinei finansinei paramai bendrai finansuoti, papildomai numatomas biudžeto sudarymo taisyklės lankstumas, susijęs su savivaldybių pajamomis. Tai yra savivaldybės sukauptą nepanaudotų pajamų dalį galės naudoti savo nuožiūra, taigi, ir kitiems negu bendrai su Europos Sąjunga finansuojamiems projektams finansuoti.</p>

		<p>2. Dėl Konstitucinio įstatymo papildymo naujomis 6 ir 7 dalimis, pažymi, kad EBPO rekomendacijose nėra konkretaus siūlymo nustatyti savivaldybių skolos ir garantijų limitus Konstituciniame įstatyme. Mažiau kintančiai reguliacinei aplinkai sukurti pilnai užtektų šiuos limitus ir/ar jų sudarymo principus apibrėžti Biudžeto sandaros įstatyme. Limitų fiksavimas Konstituciniame įstatyme pernelyg sumažintų manevro galimybę, nes būtų labai sunku pakeisti limitų dydžius</p>	<p>Įvertinta.</p> <p>Limitus nustatant konstitucinio įstatymo lygmeniu įgyvendinama Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos rekomendacija ir savivaldybių pageidavimas užtikrinti kiek įmanoma stabilesnę fiskalinės drausmės taisyklių reguliacinę aplinką, kartu išlaikant teisinio reguliavimo vientisumą, kai siekiama visas su fiskaline drausme susijusias taisykles (principines nuostatas) nustatyti viename teisės akte.</p>
		<p>3. Teigia: „Dėl Konstitucinio įstatymo papildymo naujomis 8 ir 9 dalimis, kuriose išdėstytas skolos limito ir biudžeto balanso taisyklės pažeidimo korekcijos mechanizmas, taip pat manome, kad nėra prasmės tokias nuostatas dėti į Konstitucinį įstatymą. Visa tai galėtų būti reglamentuota Biudžeto sandaros įstatyme.</p> <p>Šių nuostatų turinys taip pat turi rimtų trūkumų ir yra taisytinas. Reikalinga leisti pačiai savivaldybei spręsti, kada ir koku dydžiu koreguoti nukrypimą per nustatytą laikotarpį, t.y. suteikti savivaldybei tam tikro lankstumo galimybę, o ne iškart taikyti sankcijas. „</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta.</p> <p>Vadovaujantis tikslingumo, efektyvumo, aiškumo ir sistemiškumo teisėkūros principais principinės nuostatos (šiuo atveju susijusios su fiskalinės drausmės taisyklių įgyvendinimu) turi būti nustatytos to paties lygio teisės akte (šiuo atveju – konstituciniame įstatyme).</p> <p>Analogiškai, nukrypimo nuo viso valdžios sektoriaus balanso taisyklės atveju, nukrypimo ištaisymo principinės nuostatos yra nustatytos Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 6 straipsnyje.</p> <p>Savivaldybė, nukrypusi nuo biudžeto sudarymo taisyklės, turi galimybę spręsti, koku dydžiu konkrečiais metais ji nori taisyti nukrypimą. Numatomas tik minimalus nukrypimo taisymo procentinis dydis.</p>
		<p>4. Mano, kad galima būtų suteikti savivaldybėms galimybę ribotai skolintis savarankiškų projektų įgyvendinimui tik apibrėžtose prioritetinėse investavimo srityse, pavyzdžiui, susijusiose su klimato kaita ar skaitmeninimu, o taip pat skolintis ir savivaldybių atsiperkantiems projektams be tematinų apribojimų.</p> <p>„Nustatoma tokia savivaldybės biudžeto sudarymo</p>	<p>Įvertinta.</p> <p>LSA siūlomos lankstumo taisyklės papildymas 2 ir 3 punktais yra perteklinis, nes Europos Sąjungos bendroji politika prioritetą teikia ekonomikos žalinimui ir skaitmeninimui – skiriamos Europos Sąjungos biudžeto lėšos kaip parama, o kai kuriais paramos atvejais (pavyzdžiui, įgyvendinant Ekonomikos gaivinimo ir</p>

		<p>lankstumo taisyklė: vertinant kiekvienos savivaldybės biudžeto atitiktį atitinkamai šio straipsnio 2 arba 4 dalyje nustatytai biudžeto taisyklei, iš savivaldybės biudžeto asignavimų atimami asignavimai:</p> <p>1) investicijoms į projektus, finansuojamus Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos arba valstybės biudžeto lėšomis, išskyrus iš valstybės biudžeto gautus asignavimus šiems projektams bendrai finansuoti.“</p> <p>2) investicijoms į projektus, kurie skirti prisitaikyti prie klimato kaitos, ją švelninti, taip pat skaitmeninti viešąjį sektorių ar ekonomiką.</p> <p>3) investicijoms į projektus, kuriais mažinamos savivaldybės biudžeto išlaidos ir (arba) didinamos savivaldybės biudžeto pajamos.“</p>	<p>atsparumo didinimo priemonę) net nereikalaujama prisidėti nacionalinėmis lėšomis.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad vienas projektų, finansuojamų Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės paramos lėšomis, tikslų yra sumažinti išlaidas ir (arba) gauti daugiau pajamų.</p> <p>Be to, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2022 m. birželio 2 d. išvadoje Nr. BPE-5 teigiama:</p> <p>„Atkreiptinas dėmesys, kad ir be galimo papildomo skolinimosi pastaraisiais metais Lietuvoje vyravo savivaldybių biudžetų perviršiai ir buvo neišnaudojamas visas fiskalinės drausmės taisyklių suteikiamas lankstumas.“</p>
Dėl Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 10, 17, 18, 21 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto			
Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija	<p>„Atsižvelgdami į VSI projektu siūlomus esminius pakeitimus (pvz., savivaldybės vykdomoji institucija būtų viena – savivaldybės meras, kuris administruotų savivaldybės biudžeto asignavimus ir kitus piniginius išteklius, organizuotų savivaldybės biudžeto vykdymą, administruotų savivaldybės turtą ir kt.) ir siekdami teisėkūros sistemiškumo, <i>siūlome tikslinti Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 10, 17, 18, 21 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, įvertinus ir kitas Biudžeto sandaros įstatymo nuostatas, galimai nederančias su savivaldybių institucijų kompetencija, siūloma įtvirtinti VSI projekte</i>“</p> <p>„Atkreipiame dėmesį, kad galiojančio Biudžeto sandaros įstatymo 11 straipsnio 3 dalis, įpareigojanti administracijos direktorių informaciją apie patvirtintus savivaldybių biudžetus, jų vykdymą skelbti savivaldybės vietinėje spaudoje, neatitinka nūdienos situacijos, kai pagrindinis</p>	<p>Įvertinta.</p> <p>Šiuo metu siūloma netikslinti Biudžeto sandaros įstatymo projekto kitais aspektais, nes vyksta biudžeto sistemos pertvarka (vidutinio laikotarpio biudžeto planavimo sustiprinimo etapas), kurios metu numatomi sisteminiai Biudžeto sandaros įstatymo pakeitimai, kuriuos rengiant būtų tikslinga sistemiskai peržiūrėti Biudžeto sandaros įstatymo ir Vietos savivaldos įstatymo suderinamumą, atsisakyti neaktualaus reguliavimo.</p>	

		informacijos apie savivaldybės veiklą šaltinis yra savivaldybės interneto svetainė. Pažymėtina, kad pagal Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 480, 3.5.6 ir 13.5.7 papunkčius biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai ir finansinių ataskaitų rinkiniai turi būti skelbiami savivaldybės interneto svetainėje, todėl manome, kad ir informacija apie savivaldybės biudžetą turi būti skelbiama savivaldybės interneto svetainėje.“	
Dėl Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymo Nr. I-907 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto			
	Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė (vykdanti biudžeto politikos kontrolės institucijos funkcijas)	1. Siūlo „<...> Valstybės kontrolės įstatymo 8 straipsnio 7 dalies 6 punktą išdėstyti taip: „6) per 7 15 darbo dienas dienų nuo Lietuvos stabilumo tam tikrų metų programos viešo paskelbimo Lietuvos stabilumo programos vertinimo ataskaitą.“	Įvertinta. Siūloma pakeisti Valstybės kontrolės įstatymo punktą, kuris nesusijęs su Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo, Biudžeto sandaros įstatymo ir kitų įstatymų pakeitimo įstatymų projektų (teikiamų kartu) keitimo tikslu patobulinti savivaldybių fiskalinę sistemą.
		2. Siūlo tikslinti Lietuvos Respublikos Seimo statutą: „<...> atsižvelgiant į numatomus teisinio reguliavimo pokyčius, šiuo įstatymų projektų rinkiniu taip pat <i>turėtų būti teikiami atitinkami Seimo statuto keitimai</i> , juolab, kad ir patys teisės aktų projektų rengėjai (Finansų ministerija) nurodo, kad reikalingas Lietuvos Respublikos Seimo informavimas apie savivaldybėms nustatytų fiskalinės drausmės taisyklių laikymosi vertinimo rezultatus“	Įvertinta. Šiuo metu Seimo statute nėra numatyta biudžeto politikos kontrolės institucijos rengiamos savivaldybių fiskalinės drausmės laikymosi ataskaitos svarstymo (Seimo komitetuose) procedūros, nors <i>de facto</i> svarstymas Seimo komitetuose vyksta. Iniciatyva keisti Seimo statutą dėl pastaboje įvardytos ataskaitos svarstymo Seimo komitetuose turėtų kilti Seime.